

**RJEŠENJA I BODOVANJE ZADATAKA ČETVRTOGA RAZREDA ZA DRŽAVNU RAZINU
NATJECANJA IZ HRVATSKOGA JEZIKA 2018./2019.**

Test ima 30 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

1. zadatak

Slavoljub Eduard Penkala rođen je 20. travnja 1871. u malome slovačkom mjestu Liptovskome Svetom Mikulašu. Gimnaziju je završio na jugu Poljske, a medicinu je počeo studirati u Beču, ali je brzo odustao od studija. Poslije se upisao na studij kemije na Kraljevskoj visokoj tehničkoj školi u Dresdenu. Svoj genijalni izum kojim se proslavio u svijetu, automatsku olovku, patentirao je 24. siječnja 1906. godine u Patentnome uredu u Budimpešti. Do Penkalina izuma grafitne olovke bile su drvene i morale su se šiljiti.

<u>Liptovskome Svetom Mikulašu</u>	1 bod
<u>jugu Poljske</u>	1 bod
<u>Kraljevskoj visokoj tehničkoj školi u Dresdenu</u>	1 bod
<u>Patentnome uredu u Budimpešti</u>	1 bod
<u>Penkalina izuma</u>	1 bod

2. zadatak

a) Ptice su <u>ćurličući</u> pozdravljale novi dan.	1 bod
b) Konačno u sebi osjeti neko <u>uznoseće ćučenje</u> .	2 boda

3. zadatak

Njegov je p r ô z n ĩ doprinos k n j ĩ ž ě v n ō m e s t v á r ā n j u golem.

<u>p r ô z n ĩ</u>	1 bod
<u>k n j ĩ ž ě v n ō m e</u>	1 bod
<u>s t v á r ā n j u</u>	1 bod

4. zadatak

a) auto-opreme	1 bod
b) okrijepa	1 bod
c) rješite	1 bod
d) TV-prijenosu	1 bod
e) podhodnika	1 bod

5. zadatak

ničeg – G	1 bod
Boga – A	1 bod
njima – I	1 bod
pjesnicima – D	1 bod
ništa – A	1 bod

6. zadatak

a) nestašci	1 bod
b) podmuklice/podmuklico	1 bod
c) ligi	1 bod
d) zekama	1 bod
e) čeljadetom	1 bod

7. zadatak

a) nisu podastrli	1 bod
b) pletijaše	1 bod
c) izažmem	1 bod
d) nadme	1 bod
e) poštujući	1 bod

8. zadatak

a) Smeta mi tvoja tvrdoglavost.	1 bod
b) Ni s kim nisam razgovarala.	1 bod
c) To je grad koji sam posjetio prošle godine?	1 bod
d) Budući da oni nisu brzi, mi ćemo ih stići. (Zato što (oni) nisu brzi, mi ćemo ih stići. Stići ćemo ih jer (oni) nisu brzi).	1 bod

9. zadatak

a) <u>prema njemu</u> – objekt (neizravni objekt)	1 bod
b) <u>od silne vrućine</u> – priložna oznaka (priložna oznaka uzroka)	1 bod
c) <u>nam</u> – objekt	1 bod
d) <u>s vama</u> – priložna oznaka (priložna oznaka društva)	1 bod
e) <u>starče</u> – subjekt	1 bod

10. zadatak

a) Ne mogu prihvatiti Vaš poziv za sudjelovanje na Stručnome skupu. (Odbijam Vaš poziv za sudjelovanje na Stručnome skupu.)	1 bod

11. zadatak

bijela (riba) i plava (riba)	1 bod
kontinentalna i primorska	1 bod
zdravlje i bolest	1 bod

12. zadatak

a) žitelji – stanovnici	1 bod
b) pečalno – bolno	1 bod
c) leš – truplo, mrtvaca (strvinu, lešinu)	1 bod
d) surovom – okrutnom (bezdušan, nemilosrdnom, svirepom)	1 bod
e) oporo – trpko	1 bod
f) osvetu – odmazdu	1 bod

13. zadatak

- a) podnožju i hrptu – antonimi (antonimski/antonimijski odnos/par) 1 bod
- b) riba i igluna – hiperonim i hiponim (hiperonimijsko-hiponimski odnos/par) 1 bod
- c) Lastovka i lastovka – homofoni 1 bod
- d) vene i sahne – sinonimi (djelomični sinonimi, bliskoznačnice) 1 bod

14. zadatak

- a) kvintet – **talijanizam** 1 bod
- b) liturgijskom – **grecizam** 1 bod
- c) pandura – **hungarizam** 1 bod
- d) krah – **germanizam** 1 bod
- e) jastuk – **turcizam (orijentalizam)** 1 bod

15. zadatak

- a) harlo – **brzo (hitro)** 1 bod
- b) drevni – **davni (stari)** 1 bod
- c) vaj – **tuga (jadikovanje, kukanje)** 1 bod
- d) štije – **čita** 1 bod
- e) plavi – **brodu (lađi)** 1 bod
- f) sarce – **srce** 1 bod

16. zadatak

- a) morfemska: **mir-ov-n-a** (mir / ov / n / a; mir ov n a) 1 bod
- b) tvorbeni: **mir-ovna** (mir / ovna; mir ovna) 1 bod

17. zadatak

- zor (-zor-)** 1 bod
- zr (zr-)** 1 bod
- zre (zre-)** 1 bod
- zir (-zir)** 1 bod

18. zadatak

- a) iznajmljivati – **sufiksorna** 1 bod
- b) podvodnome – **prefiksno-sufiksorna** 1 bod
- c) povjesničarka – **sufiksorna** 1 bod
- d) tekstopisac – **slaganje (čisto slaganje)** 1 bod
- e) srednjoškolac – **složeno-sufiksorna** 1 bod
- f) uoči – **srastanje** 1 bod

19. zadatak

- a) ignoranti – neznalice (neupućene osobe, potpuno neupućene osobe, osobe koje se prave da ih nije briga za što, oni koji nemaju znanja, koji su neobaviješteni, oni koji sve preziru, koji ne vode računa o kome ili čemu) **1 bod**
- b) panegirici – hvalospjevi (slavopojke, pjesme kojima se (ne)tko hvali, govor ili tekst u nečiju počast ili slavu; pretjerano hvaljenje, pretjerano veličanje, pretjerano laskanje) **1bod**
- c) blagoglagoljiv – slatkorječiv (krasnorječiv, blagorječiv, obraćao nam se lijepim riječima, onaj koji voli govoriti, onaj koji voli puno pričati, onaj koji je vrlo rječit) **1 bod**
- d) bizarnog – čudnog (neobičnog, koji iznenađuje, iznenađujućeg, nekonvencionalnog) **1 bod**
- e) egzaltirano – previše uzbuđeno (ushićeno, poneseni osjećajima; prenatlašeno u ponašanju, prenapeto) **1 bod**
- f) kompromisom – nagodbom (sporazumom, dogovorom, sporazumom postignutim uzajamnim ustupcima) **1 bod**

20. zadatak

- a) *praviti se Englez* – praviti se da ne znaš (hiniti neznanje) **1 bod**
- b) **etnonim** **1 bod**
- c) **engleski** **1 bod**
- d) *Budući da vrlo dobro znaš (...)* – **uzročna** **1 bod**
- e) *(...) o čemu ti pričam (...)* – **objektna** **1 bod**

21. zadatak

Babić, Finka, Moguš (Babić/Finka/Moguš) **1 bod**

22. zadatak

b) **1 bod**

23. zadatak

c) dupsti **1 bod**

24. zadatak

c) gejša **1 bod**

25. zadatak

b) zrakoplovi **1 bod**

26. zadatak
konzervativnost **1 bod**

27. zadatak
liliput **1 bod**

28. zadatak
ne bih te htio povrijediti (ja te ne bih htio povrijediti) **1 bod**

29. zadatak
Tok je galicizam, posuđenica iz francuskoga jezika. Ima status historizma u razdobljima u kojima nije u modi, a u razdobljima kada se vraća u modu, ima status oživljenice.

Napomena ocjenjivačima: učenik može i drukčije oblikovati odgovor, važno je da je sadržajno točan.

Bodovna vrijednost zadatka:

1 bod: učenik je komentirao status leksema

1 bod (tekst je u cijelosti pravopisno i gramatički točan)

Napomena ocjenjivačima za pravopisno-gramatičku točnost: pravopisna i gramatička točnost vrednuje se i ako su odgovori sadržajno netočni.

30. zadatak

Izražajna/ekspresivna vrijednost naslova „Iz kamena pisma” ostvarena je rasporedom riječi.

(Izražajna/ekspresivna vrijednost naslova ostvarena je obilježenim redom riječi u kojemu je subjekt iza priložne oznake.)

Napomena ocjenjivačima: učenik može i drukčije oblikovati odgovor, važno je da je sadržajno točan.

Bodovna vrijednost zadatka:

1 bod: učenik je naveo razlog

1 bod (tekst je u cijelosti pravopisno i gramatički točan)

Napomena ocjenjivačima za pravopisno-gramatičku točnost: pravopisna i gramatička točnost vrednuje se i ako su odgovori sadržajno netočni.